

Briselē, 23.7.2020.
COM(2020) 331 final

2020/0149 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS

ar kuru groza Īstenošanas lēmumu 2012/232/ES, ar ko Rumānijai atļauj piemērot pasākumus, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Saskaņā ar 395. panta 1. punktu 2006. gada 28. novembra Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu ("PVN direktīva")¹ Padome pēc Komisijas priekšlikuma ar vienprātīgu lēmumu var atļaut jebkurai dalībvalstij piemērot īpašus pasākumus, lai atkāptos no minētās direktīvas noteikumiem nolūkā vienkāršot PVN iekasēšanas procedūru vai nepieļaut noteiktu veidu nodokļa nemaksāšanu vai izvairīšanos no nodokļa maksāšanas.

Vēstulē, kas Komisijā reģistrēta 2020. gada 13. martā, Rumānija pieprasīja pagarināt piemērošanas termiņu atkāpei no PVN direktīvas 168. panta, lai turpinātu ierobežot tiesības atskaitīt PVN priekšnodokli izdevumiem, kas saistīti ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem. Saskaņā ar PVN direktīvas 395. panta 2. punktu Komisija ar 2020. gada 2. aprīļa vēstuli ir informējusi pārējās dalībvalstis par Rumānijas pieprasījumu. Komisija 2020. gada 3. aprīļa vēstulē paziņoja Rumānijai, ka tās rīcībā ir visa informācija, ko tā uzskata par vajadzīgu, lai izvērtētu pieprasījumu.

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

PVN Direktīvas 168. pantā noteikts, ka nodokļa maksātājam ir tiesības atskaitīt PVN, kas maksājams par pirkumiem, kurus izmanto darījumiem, par kuriem uzliek nodokli. Tās pašas direktīvas 26. panta 1. punkta a) apakšpunktā noteikts, ka preču, kas ir saimnieciskās darbības aktīvu daļa, izmantošanu privātajām vajadzībām uzskata par pakalpojumu sniegšanu par atlīdzību, ja PVN par šīm precēm ir bijis atskaitāms. Šāda sistēma ļauj atgūt sākotnēji atskaitīto PVN, kas saistīts ar lietošanu privātajām vajadzībām.

Vieglo pasažieru automobiļu gadījumā šo sistēmu piemērot ir sarežģīti jo īpaši tādēļ, ka ir grūti nošķirt izmantošanu privātajām vajadzībām no izmantošanas saimnieciskās darbības vajadzībām. Ja tiek veikta uzskaitē, tās uzturēšana un kontrole ir papildu slogs gan uzņēmumiem, gan administrācijai.

Pamatojoties uz Padomes Īstenošanas lēmumu 2012/232/ES², patlaban Rumānijai ir atļauts līdz 50 % ierobežot tiesības atskaitīt PVN, kas maksājams par mehānisko autotransporta līdzekļu pirkšanu, iegādi Kopienas iekšienē, importēšanu, nomu vai līzingu, kā arī ar to saistītajiem izdevumiem. No šā ierobežojuma piemērošanas tika izslēgtas konkrētas transportlīdzekļu kategorijas, piemēram, transportlīdzekļi, kurus izmanto tikai neatliekamās palīdzības, drošības vai kurjerpasta pakalpojumiem, transportlīdzekļi, kurus izmanto aģenti un kurus izmanto taksometru pakalpojumiem, transportlīdzekļi, kurus mācību nolūkos izmanto autoskolas, kā arī transportlīdzekļi, kurus izmanto noma vai līzingam vai izmanto kā preces tirdzniecības nolūkā. Vienlaikus uzņēmumiem netiek prasīts veikt uzskaiti attiecībā uz nodokli par izmantošanu privātajām vajadzībām. Ar Padomes Īstenošanas lēmumu 2015/156/ES³ Rumānijai tika atļauts līdz 2017. gada 31. decembrim turpināt piemērot īpašo pasākumu. Minētā lēmuma spēkā esības termiņš ar Padomes Īstenošanas

¹ OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

² Padomes Īstenošanas lēmums 2012/232/ES (2012. gada 26. aprīlis), ar ko Rumānijai atļauj piemērot pasākumus, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 117, 1.5.2012., 7. lpp.).

³ Padomes Īstenošanas lēmums 2015/156/ES (2015. gada 27. janvāris), ar kuru pagarina spēkā esības termiņu Īstenošanas lēmumam 2012/232/ES, ar ko Rumānijai atļauj piemērot pasākumus, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 26, 31.1.2015., 27. lpp.).

lēmumu (ES) 2017/2012 (2017. gada 7. novembris)⁴ tika pagarināts līdz 2020. gada 31. decembrim.

Rumānija pieprasīja pagarināt atļauju ierobežot sākotnējo atskaitījumu noteiktas procentuālās daļas apmērā un savukārt atbrīvot uzņēmumus no prasības veikt uzskaiti attiecībā uz nodokli par izmantošanu privātajām vajadzībām. Rumānija informēja Komisiju, ka pasākuma pagarināšanas iemesli lielā mērā ir tādi paši kā sākotnējā pieprasījumā aprakstītie. Saskaņā ar Padomes Lēmuma 2012/232/ES 4. panta 2. punktu Rumānija iesniedza ziņojumu par tās piemēroto atskaitīšanas ierobežojumu. Rumānija norāda, ka pasākuma mērķis ir sasniegts un ka gadījumā, ja pasākums netiktu pagarināts, visticamāk, atkal rastos nodokļu nemaksāšana, kas šajā jomā tika konstatēta pirms pasākuma ieviešanas. Saskaņā ar iesniegtajiem datiem mazo uzņēmumu īpatsvars Rumānijā ir augsts: 2017. gadā 99,7 % no visiem uzņēmumiem, kas darbojas rūpniecības, būvniecības vai pakalpojumu nozarē, bija mazie un vidējie uzņēmumi; un aktīvie uzņēmumi ar ne vairāk kā deviņiem darbiniekiem veidoja 89,4 % no visiem ekonomikas un sociālajiem dalībniekiem, kas darbojas šajās četrās nozarēs. Rumānija apgalvo, ka praksē šādiem uzņēmumiem piederošu automašīnu bieži vien izmanto gan saimnieciskajai darbībai, gan privātām vajadzībām.

No Rumānijas sniegtās informācijas arī izriet, ka ierobežojums 50 % apmērā joprojām atspoguļo to, kā Rumānijā nodokļa maksātāji izmanto transportlīdzekļus saimnieciskai darbībai un privātām vajadzībām, un ka tādēļ šis ierobežojums joprojām būtu jāuzskata par piemērotu.

Atkāpe būtu jānosaka uz laiku līdz 2023. gada 31. decembrim, lai varētu izvērtēt, vai 50 % ierobežojums joprojām kopumā atbilst proporcionālajam sadalījumam starp izmantojumu saimnieciskajai darbībai un privātajām vajadzībām. Pieprasījums pagarināt atkāpes piemērošanas periodu būtu jānosūta Komisijai līdz 2023. gada 31. martam, pievienojot ziņojumu, kurā ietverts novērtējums par piemēroto procentuālo ierobežojumu.

- **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem politikas jomā**

Līdzīgas atkāpes saistībā ar atskaitīšanas tiesībām ir piešķirtas citām dalībvalstīm.

PVN direktīvas 176. pantā noteikts, ka Padome lemj, uz kuriem izdevumiem neattiecas PVN atskaitīšana. Līdz tam dalībvalstīm atļauts saglabāt izņēmumus, kas bija spēkā 1979. gada 1. janvārī. Tādējādi ir vairāki *status quo* saglabājoši noteikumi, kuri ierobežo tiesības atskaitīt PVN attiecībā uz vieglajiem pasažieru automobiļiem.

Neatkarīgi no iepriekšējām iniciatīvām paredzēt noteikumus par to, uz kurām izdevumu kategorijām var attiecināt PVN atskaitīšanas tiesību ierobežojumu⁵, šāda atkāpe ir lietderīga, kamēr tiek gaidīta šo noteikumu saskaņošana ES līmenī.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

PVN direktīvas 395. pants.

⁴ Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2017/2012 (2017. gada 7. novembris), ar kuru groza Īstenošanas lēmumu 2012/232/ES, ar ko Rumānijai atļauj piemērot pasākumus, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 292, 10.11.2017., 57.-58. lpp.).

⁵ COM (2004) 728 final — Priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko groza Direktīvu 77/388/EEK nolūkā vienkāršot pievienotās vērtības nodokļa saistības (OV C 24, 29.1.2005., 10. lpp.), atsaukts 2014. gada 21. maijā (OV C 153, 21. 5. 2014., 3. lpp.).

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Vadoties pēc PVN direktīvas noteikuma, kurš ir šā priekšlikuma pamatā, priekšlikums ir Savienības ekskluzīvā kompetencē. Tāpēc subsidiaritātes principu nepiemēro.

- **Proporcionalitāte**

Šis lēmums attiecas uz atļauju, ko piešķir dalībvalstij pēc tās pieprasījuma, un tas neuzliek nekādus pienākumus.

Ievērojot atkāpes ierobežoto darbības jomu, īpašais pasākums ir samērīgs ar mērķi, proti, novērst konkrētus nodokļu nemaksāšanas vai izvairīšanās no nodokļu maksāšanas veidus. Jo īpaši ņemot vērā iespēju, ka uzņēmumi savu atbildību var deklarēt mazākā mērā un ka pienākums pārbaudīt nobraukumu nodokļu iestāžu vajadzībām rada slogu, 50 % ierobežojuma noteikšana vienkāršotu PVN iekasēšanu konkrētā nozarē.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Ierosinātais instruments: Padomes Īstenošanas lēmums.

Saskaņā ar Padomes Direktīvas 2006/112/EK 395. pantu atkāpe no kopējiem PVN noteikumiem iespējama tikai ar Padomes atļauju, ko pēc Komisijas priekšlikuma tā pieņem ar vienprātīgu lēmumu. Padomes Īstenošanas lēmums ir vispiemērotākais instruments, jo to var adresēt atsevišķai dalībvalstij.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Šā priekšlikuma pamatā ir Rumānijas pieprasījums, un tas skar vienīgi minēto valsti.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija vajadzīgs.

- **Ietekmes novērtējums**

Priekšlikuma mērķis ir novērst PVN nemaksāšanu un vienkāršot nodokļa iekasēšanas procedūru, un tādējādi tas, iespējams, pozitīvi ietekmēs kā uzņēmumus, tā administrācijas. Šo risinājumu Rumānija uzskata par piemērotu pasākumu, un tas ir salīdzināms ar citām atkāpēm, kas ir bijušas spēkā pagātnē vai ir spēkā pašlaik.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Priekšlikumam nebūs nelabvēlīgas ietekmes uz ES budžetu.

5. CITI ELEMENTI

Priekšlikumā ir iekļauta turpināmības klauzula; automātisks termiņš, kas ir noteikts līdz 2023. gada 31. decembrim.

Gadījumā, ja Rumānija apsvērtu atkāpes pasākumu pagarināt vēl pēc 2023. gada, ne vēlāk kā 2020. gada 31. martā būtu jāiesniedz Komisijai ziņojums, kurā ietverts novērtējums par piemēroto procentuālo ierobežojumu kopā ar pagarinājuma pieprasījumu.

Priekšlikums

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS

ar kuru groza Īstenošanas lēmumu 2012/232/ES, ar ko Rumānijai atļauj piemērot pasākumus, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomes Direktīvu 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu¹ un jo īpaši tās 395. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Direktīvas 2006/112/EK 168. pantā noteiktas nodokļa maksātāja tiesības atskaitīt pievienotās vērtības nodokli (PVN), kas maksājams par preču piegādēm un pakalpojumu sniegšanu, ko tas izmantojis darījumiem, par kuriem uzliek nodokli. Saskaņā ar minētās direktīvas 26. panta 1. punkta a) apakšpunktu saimnieciskās darbības aktīvu izmantošanu nodokļa maksātāju vai to personāla privātajām vajadzībām vai, plašākā nozīmē, citiem mērķiem nekā savas saimnieciskās darbības vajadzībām, uzskata par pakalpojumu sniegšanu.
- (2) Ar Padomes Īstenošanas lēmumu 2012/232/ES² Rumānija bija pilnvarota līdz 2014. gada 31. decembrim ierobežot līdz 50 % tiesības atskaitīt PVN attiecībā uz noteiktu mehānisko autotransporta līdzekļu pirkšanu, iegādi Kopienas iekšienē, importu, nomu vai līzingu, kā arī attiecībā uz izdevumiem, kas saistīti ar šiem transportlīdzekļiem, tostarp arī saistībā ar degvielu, ja attiecīgie transportlīdzekļi netiek izmantoti tikai saimnieciskās darbības vajadzībām, un atbrīvojot nodokļa maksātājus no pienākuma klasificēt šādu transportlīdzekļu izmantošanu ar saimniecisko darbību nesaistītām vajadzībām kā pakalpojumu sniegšanu saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 26. panta 1. punkta a) apakšpunktu. Ar Padomes Īstenošanas lēmumu 2015/156/ES³ Rumānijai tika atļauts turpināt piemērot atkāpes pasākumus līdz 2017. gada 31. decembrim. Ar Padomes Īstenošanas lēmumu (ES) 2017/2012⁴

¹ OV L 347, 11.12.2006., 1. lpp.

² Padomes Īstenošanas lēmums 2012/232/ES (2012. gada 26. aprīlis), ar ko Rumānijai atļauj piemērot pasākumus, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 117, 1.5.2012., 7. lpp.).

³ Padomes Īstenošanas lēmums 2015/156/ES (2015. gada 27. janvāris), ar kuru pagarina spēkā esības termiņu Īstenošanas lēmumam 2012/232/ES, ar ko Rumānijai atļauj piemērot pasākumus, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 26, 31.1.2015., 27. lpp.).

⁴ Padomes Īstenošanas lēmums (ES) 2017/2012 (2017. gada 7. novembris), ar kuru groza Īstenošanas lēmumu 2012/232/ES, ar ko Rumānijai atļauj piemērot pasākumus, atkāpjoties no 26. panta 1. punkta a)

Rumānijai tika atļauts piemērot atkāpes pasākumus līdz dienai, kad stājas spēkā Savienības noteikumi, ar ko nosaka tos izdevumus saistībā ar mehāniskajiem autotransporta līdzekļiem, uz kuriem neattiecas PVN pilnas atskaitīšanas tiesības, vai 2020. gada 31. decembrim, atkarībā no tā, kas notiek agrāk.

- (3) Ar vēstuli, kas Komisijā reģistrēta 2020. gada 13. martā, Rumānija pieprasīja atļauju turpināt piemērot pasākumu, ar ko atkāpjas no Direktīvas 2006/112/EK 26. panta 1. punkta a) apakšpunkta un 168. panta, lai ierobežotu atskaitīšanas tiesības par izdevumiem, kas attiecas uz dažiem mehāniskajiem autotransporta līdzekļiem, kurus izmanto ne tikai saimnieciskās darbības vajadzībām.
- (4) Konkrētas procentu likmes piemērošana PVN summai par atskaitāmiem izdevumiem saistībā ar mehāniskajiem autotransporta līdzekļiem, kuri tiek izmantoti ne tikai saimnieciskās darbības vajadzībām, vienkāršo PVN iekasēšanas procesu.
- (5) Saskaņā ar Direktīvas 2006/112/EK 395. panta 2. punkta otro daļu Komisija ar 2020. gada 2. aprīļa vēstuli informēja pārējās dalībvalstis par Rumānijas pieprasījumu. Komisija 2020. gada 3. aprīļa vēstulē paziņoja Rumānijai, ka tās rīcībā ir visa informācija, ko tā uzskata par vajadzīgu, lai izvērtētu pieprasījumu.
- (6) Saskaņā ar Īstenošanas lēmuma 2012/232/ES 4. panta 2. punktu Rumānija kopā ar pagarinājuma pieprasījumu iesniedza Komisijai ziņojumu par minētā īstenošanas lēmuma piemērošanu. Pamatojoties uz patlaban pieejamo informāciju, Rumānija norāda, ka 50 % ierobežojums joprojām ir pamatots un lietderīgs.
- (7) Atkāpes pasākumu pagarināšana būtu jāierobežo līdz laikam, kas vajadzīgs, lai novērtētu šo pasākumu efektivitāti un procentuālā ierobežojuma piemērotību. Tādēļ būtu jāatļauj Rumānijai turpināt piemērot atkāpes pasākumus līdz 2023. gada 31. decembrim.
- (8) Ja Rumānija uzskatīs, ka ir nepieciešams turpmāks pagarinājums, kas pārsniedz 2023. gada termiņu, tai līdz 2023. gada 31. martam būtu jāiesniedz Komisijai pagarinājuma pieprasījums kopā ar ziņojumu, kurā ietverts novērtējums par piemēroto procentuālo ierobežojumu.
- (9) Šiem atkāpes pasākumiem būs vien nenožīmīga ietekme uz Rumānijas galapatēriņa posmā iekasētajiem kopējiem nodokļa ieņēmumiem, un tam nebūs nelabvēlīgas ietekmes uz Savienības pašu resursiem, ko veido iekasētais PVN.
- (10) Īstenošanas lēmums 2012/232/ES būtu attiecīgi jāgroza,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Īstenošanas lēmuma 2012/232/ES 4. pantu aizstāj ar šādu:

“4. pants

1. Šā lēmuma darbības termiņš beidzas dienā, kad stājas spēkā Savienības noteikumi, ar ko nosaka tos izdevumus saistībā ar mehāniskajiem autotransporta līdzekļiem, uz

apakšpunkta un 168. panta Direktīvā 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV L 292, 10.11.2017., 57.lpp.).

kuriem neattiecas PVN pilnas atskaitīšanas tiesības, vai 2023. gada 31. decembrī, atkarībā no tā, kas notiek agrāk.

2. Ja tiek pieprasīts ar šo lēmumu atļauto atkāpes pasākumu pagarinājums, pieprasījumu iesniedz Komisijai līdz 2023. gada 31. martam.

Kopā ar šādu pieprasījumu iesniedz ziņojumu, kurā ietver novērtējumu par procentuālo ierobežojumu, ko piemēro tiesībām atskaitīt PVN, pamatojoties uz šo lēmumu.”

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Rumānijai.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*